zení ze dne 19. ledna 1900 pro přestupek podle § 460 tr. z., stalo se pro čin podle okolností nepatrný, jež se nezakládá na bezectném smýšlení.

Těmito okolnostmi se krajský soud nezabýval, ač bude možno, vychází-li se z nahoře uvedeného názoru, po jejich zjištění — což však spadá do příslušnosti soudu prvé stolice — dojíti k závěru, že lze odsouzení uvedená pod č. 1 až 3 (skupina prvá a druhá) zahladiti podle zákona čís. 108/1918 ř. z.

Zahlazení odsouzení z 25. května 1927 (skupina třetí) nelze sice provésti podle zákona čís. 108/1918 ř. z., ježto od 11. června 1927, dne to odpykání trestu (složení pokuty), do dne, kdy vstoupil v platnost nový zákon čís. 111/1928 Sb. z. a n., neuplynula zákonem předepsaná pětiletá zkušební doba, takže žadatel nenabyl právního nároku na zahlazení tohoto odsouzení podle zákona čís. 108/1918 ř. z.; jelikož však, jak dovozeno, jsou předcházející odsouzení uvedená pod čís. 1—3 (skupina prvá a druhá) zahladitelná podle zákona čís. 108/1918 ř. z., byť i za splnění dalších nahoře již uvedených podmínek, nebylo by překážky, aby v případě, že dojde k zahlazení právě zmíněných tří odsouzení, bylo uvažováno o zahlazení odsouzení z 25. května 1928 — jako jediného zbývajícího odsouzení — podle zákona čís. 111/1928 Sb. z. a n., avšak nikoli podle § 4, který nepřichází v úvahu, nýbrž podle § 1 právě zmíněného zákona. Jelikož od 11. června 1927 — dne to složení pokuty —, nebyl žadatel podle výpisu z rejstříku trestů, vyhotoveného 20. května 1938, vůbec trestán, takže již uplynula zkušební lhůta v § 3 zákona čís. 111/1928 Sb. z. a n. stanovená, nebylo by ani proti zahlazení tohoto odsouzení žadatelova, a to podle § 1 uved. zák. překážky, kdyby se i tu zjistilo, že je splněna další podmínka uvedená v § 1 zákona, totiž, že odsouzený nahradil podle možností škodu, byla-li trestným činem vůbec nějaká způsobena, což zjistiti přísluší soudu prvé stolice.

Jelikož zamítavým usnesením krajského soudu v O. ze dne 22. září 1938 byl porušen zákon, a to ke škodě odsouzeného, bylo o zmatební stížnosti k zachování zákona, podané generální prokuraturou podle § 33 tr. ř., rozhodnouti způsobem, jak se stalo.

Čís. 6340.

Do slibu vzatí revisní orgánové »Československé obilní společnosti« jsou osobami vrchnostenskými ve smyslu § 68 tr. zák. a přísluší jim trestněprávní ochrana veřejných orgánů.

»Československá obilní společnost« existovala po právu již ode dne účinnosti vládního nařízení čís. 137/1934 Sb. z. a n. (t. j. od 14. července 1934).

(Rozh. ze dne 21. dubna 1939, Zm I 81/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu nalézacímu, aby ji znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadající rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin podle § 81 tr. z., a uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9 písm. a) tr. ř., nelze upříti oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný dne 30. listopadu 1936 při revisi konané v jeho mlýně revidenty »Čsl. obilní společnosti« M. a N. předložil revidentu M. mimo jiné knihu dlužníků a že, když ji M. prohlížel a držel v ruce, přistoupil k němu obžalovaný, knihu mu proti jeho vůli z ruky vytrhl, při čemž do revidenta M. strčil tělem tak prudce, že M. zavrávoral a upadl na stůl. Ač nalézací soud dále zjistil, že revident N. byl v době činu do slibu vzatým revidentem »Obilní společnosti« a že obžalovanému byla známa nejen tato okolnost, nýbrž i, že oba revidenti konají svou službu, a ač nalézací soud dospěl k závěru, že bylo úmyslem obžalovaného znemožniti revidentům jejich revisi, neshledal v tomto jednání obžalovaného zažalovaný zločin podle § 81 tr. z., ani jiný trestný čin a vynesl rozsudek zprošťující podle § 259, čís. 2 tr. ř.

Nalézací soud odůvodňuje v podstatě zprošťující výrok jednak tím, že ochrana § 68 tr. z. byla revisním orgánům »Čsl. obilní společnosti« přiznána pouze vládním nařízením, které, nejsouc vydáno podle obsahu zmocňovacího zákona, nemůže změniti trestní zákon, a že proto ve smyslu čl. IV. uvoz. zák. k tr. z. nejde u obžalovaného o trestný čin, jednak tím, že »Čsl.« obilní společnost« v době spáchání činu právně neexitovala a nemohlo se tudíž uzavřením smlouvy s ní před 30. červencem 1937, kdy teprve došlo k jejímu zápisu do obchodního rejstříku, dostati někomu ochrany zamýšlené § 28, odst. 4 vlád. nař. z 13. července 1934, čís. 137 Sb. z. a n. ve znění vlád. nař. čís. 152/1935 Sb. z. a n.

Zaujímá tedy nalézací soud především stanovisko, že revidenti »Obilní společnosti«, jmenovaní touto společností k výkonu dozoru ve smyslu § 28 vlád. nař. čís. 137/1934 Sb. z. a n., nejsou veřejnými orgány ve smyslu § 68 tr. z. a že tudíž nepožívají trestní ochrany jako takovi.

Tento názor nalézacího soudu je však mylný a právně pochybený, což zmateční stížnost státního zastupitelství právem uplatňuje s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Článkem I. zák. ze dne 21. června 1934, čís. 109 Sb. z. a n., kterým se mění zákony o mimořádné moci nařizovací čís. 95/1933 Sb. z. a n. a čís. 206/1933 Sb. z. a n., byla vláda zmocněna mimo jiné, aby učinila

opatření k odvrácení nebo zmírnění škod a poruch hospodářského života, zejména přiměřenou úpravou poměrů cenových a výrobních, oběhu, spotřeby a úvěru atd., a to i tehdy, když by jinak bylo třeba zákona, vyjímaje zákonnou úpravu měny a ukládání neb zvyšování daní. Toto zmocnění bylo pak zákonem ze dne 26. června 1935, čís. 131 Sb. z. a n. prodlouženo do 30. června 1936 a zákonem ze 17. června 1936, čís. 163 Sb. z. a n. do 30. června 1937.

Na základě čl. I. zmocňovacího zák. čís. 109/1934 Sb. z. a n., který nabyl účinnosti dnem 1. července 1934, bylo vydáno vládní nařízení z 13. července 1934, čís. 137 Sb. z. a n., nabyvší podle § 43 účinnosti dnem vyhlášení, t. j. dnem 14. července 1934, jímž se upravuje obchod s obilím, moukou a mlýnskými výrobky a některými krmivy. Toto vládní nařízení, které bylo dalšími vládními nařízeními doplňováno jak co do obsahu, tak i co do doby platnosti (čís. 152/1935 Sb. z. a n., čís. 219/1936 Sb. z. a n.), jest jednou z řady norem, jimiž stát v poslední době zahrnuje mezi své úkoly také opatření, jež mají směřovati k odvrácení neb ke zmírnění škod a poruch hospodářského života. Tím se stává výkon oněch norem věcí veřejné správy. Nutno proto úpravu obchodu s obilím, moukou, mlýnskými výrobky a některými krmivy vůbec, jak byla zavedena vládním nařízením čís. 137/1934 Sb. z. a n. a která se rovná zavedení státně řízeného hospodářství v tomto oboru v zájmu celostátním a veřejném, považovati za obstarávání věcí veřejné správy.

Podle § 28, odst. 4 vlád. nař. čís. 137/1934 Sb. z. a n. ve znění daném čl. I., čís. 18 vlád. nař. čís. 152/1935 Sb. z. a n. vykonávají dozor nad zachováváním předpisů, které plynou z odst. 1—3 zmíněného paragrafu a k nimž náleží i předpisy o povinnosti podniků zpracujících obilí vésti určité záznamy, jednak okresní úřady, jednak »Čsl. obilní společnost«, kterou podle § 3 vlád. nař. čís. 137/1934 Sb. z. a n. tvoří čtyři skupiny organisací v uvedeném místě vlád. nař. blíže vypočítané a které v § 3 téhož vlád. nař. byly pověřeny prováděním úkolů, vyplývajících ze zmíněného vlád. nař. o úpravě obchodu s obilím atd., a to svými orgány, které vezme okresní úřad do slibu. Spadá proto výkon dozoru ve smyslu § 28 uved. vlád. nař. do oboru obstarávání veřejných věcí bez ohledu na to, zda je vykonáván přímo okresním úřadem nebo osobu jmenovanou sice »Čsl. obilní společností«, avšak okresním úřadem do slibu vzatou, při čemž je zcela bez významu, že »Čsl. obilní společnost« je v zásadě společností obchodního práva, jak nejvyšší jako zrušovací soud vyslovil v rozhodnutí čís. 6012 Sb. n. s. tr. Jelikož jmenované osoby obstarávají věci veřejné, jsou osobami vrchnostenskými ve smyslu § 68 tr. z.

Protože uvedená povaha zmíněných orgánů »Čsl. obilní společnosti«, a to povaha osob vrchnostenských, plyne již z ducha úkolů jimi prováděných a spadajících pod pojem věcí veřejné správy, přísluší jim již z tohoto důvodu trestněprávní ochrana veřejných orgánů. Nebylo [illegible]

třeba, aby tato ochrana byla zmíněným osobám propůjčována nějakou zvláštní normou. Stanoví-li vládní nařízení čís. 137/1934 Sb. z. a n. ve znění daném vlád. nař. čís. 152/1935 Sb. z. a n. v § 28, odst. 4, že do slibu vzatí dozorčí orgánové »Čsl. obilní společnosti« jsou, vykonávajíce funkce jim podle tohoto nařízení svěřené, postaveni na roveň, pokud jde o trestněprávní ochranu, veřejným orgánům, stalo se tak nadbytečně. V důsledku toho pozbývají půdy úvahy, zda je správný názor napadeného rozsudku, že právě uvedené ustanovení vládního nařízení o trestněprávní ochraně dozorčích orgánů »Čsl. obilní společnosti« odporuje článku IV. uvoz. pat. k tr. zák. a § 55 úst. list., jakož i §§ 8, 9 obč. zák., a netřeba se obírati oněmi vývody zmateční stížnosti, v nichž tato s hlediska důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. namítá nesprávnost tohoto právního názoru nalézacího soudu.

Pokud nalézací soud svůj osvobozující výrok opírá o názor, že »Čsl. obilní společnost« v době spáchání činu právně neexistovala, jest i tento právní závěr nesprávný, což zmateční stížnost státního zastupitelství s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. také vytýká.

Podle § 3 vlád. nař. čís. 137/1934 ze dne 13. července 1934, nabyvšího účinnosti dnem 14. července 1934, pověřují se prováděním úkolů plynoucích z úpravy obchodu s obilím atd. čtyři zájmové skupiny (organisace), které podle zmíněného místa vlád. nař. vytvoří »Čsl. obilní společnost«. V § 8 téhož vlád. nař. se výslovně stanoví, že ministerstvo zemědělství určí a v »Úředním listě« vyhlásí den, kdy tato »společnost« zahájí svou činnost. Vyhláškou ministerstva zemědělství ze dne 14. července 1934, čís. 161 »Úředního listu«, byl pak stanoven den 17. července 1934 jako den zahájení činnosti »Čsl. obilní společnosti«.

Uváží-li se dále ustanovení § 5 uved. vlád. nař., jímž bylo dnem 14. července 1934, dnem to, kdy podle § 43 nabylo toto vládní nařízení účinnosti, uděleno »Čsl. obilní společnosti« výhradní právo vykupovati od zemědělců obilí, a vezme-li se zřetel k tomu, že v § 16 téhož vlád. nař. bylo týmž dnem zároveň zemědělcům zakázáno zcizovati obilí komukoli jinému než »Čsl. obilní společnosti«, tu jest jedině správný závěr, že »Čsl. obilní společnost« jako orgán utvořený ze zájmových skupin v § 3 vlád. nař. čís. 137/1934 Sb. z. a n., resp. v čl. I, čís. 3 vlád. nař. čís. 152/1935 Sb. z. a n. blíže uvedených existovala po právu již ode dne účinnosti vládního nařízení čís. 137/1934 Sb. z. a n., t. j. ode dne 14. července 1934, jako subjekt práv a závazků z činnosti, kterou provádí počínajíc dnem 17. července 1934, stanoveným zmíněnou již vyhláškou ministerstva zemědělství, neboť jinak nebylo by tu nikoho, komu by mohli zemědělci a jiné osoby v § 5 téhož vlád. nař. jmenované obilí dodávati a kdo by obstarával i ostatní ve zmíněném vládním nařízení obsažené úkoly, mající za předmět úpravu obchodu s obilím, moukou atd. Na tom nemůže nic změniti okolnost, že zmíněné vládní nařízení, pokud se týče připojené k němu »Stanovy« obsahují určité předpisy o ustavení »Čsl. obilní společnosti« jako akciové společnosti

a o jejím zápisu do obchodního rejstříku, neboť nejde o předpisy, jejichž splnění by bylo podmínkou zahájení její činnosti. Opačný názor nalézacího soudu je v příkrém rozporu s účelem sledovaným zmíněným vládním nařízením a vykládati otázku doby vzniku právní existence »Čsl. obilní společnosti« ve smyslu zastávaném nalézacím soudem bylo by úplným popřením úmyslu zákonodárcova.

Je proto zmateční stížností státního zastupitelství uplatňovaný důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. v obojím směru opodstatněn.

Ačkoli již tento důvod zmatečnosti činí rozsudek zmatečným a stačí ke zrušení napadeného rozsudku v celém rozsahu, je nutno zabývati se ještě dalším zmateční stížností státního zastupitelství uplatňovaným důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., a to výtkou, že skutková zjištění jsou formálně vadná, neboť jde o skutková zjištění rozhodná pro posouzení otázky viny.

V tom ohledu nutno zmateční stížnosti státního zastupitelství přisvědčiti, pokud vytýká, že rozsudek je stižen vadou vnitřního odporu. Rozsudek totiž zjišťuje jednak, že M. a N. k o n a l i d n e 30. l i s t o p a d u 1936 j a k o r e v i d e n t i Čsl. obilní společnosti revisi ve mlýně obžalovaného, že obžalovaný teprve po četnické intervenci knihu revisním orgánům opět vydal a že obžalovanému bylo známo, že konají oba svoji službu, a konečně, že bylo úmyslem obžalovaného znemožniti revidentům jejich revisi, jednak že jmenovaná společnost uzavřela služební smlouvu s M. jako revidentem dne 29. prosince 1936 s účinností, t. j. s počátkem služebního poměru o d 1. l e d n a 1937, po kterémžto dni mohlo teprve dojíti ke vzetí M. do slibu. Tato dvě zjištění se vzájemně vylučují a nemohou vedle sebe obstáti. Že nalézací soud má skutečné pochybnosti o počátku funkce M. jako revidenta Čsl. obilní společnosti, zda totiž byl jejím revidentem již v době spáchání činu, t. j. dne 30. listopadu 1936, či teprve od 1. ledna 1937, vychází najevo z dalšího rozsudkového zjištění, že N. byl v době činu do slibu vzatým revidentem Čsl. obilní společnosti, tedy nikoliv i M.

Při tomto zjištění však nalézací soud zřejmě opominul přihlédnouti především k oné části výpovědi svědka M. — ač jinak svá zjištění o údaje tohoto svědka opírá —, pokud tento výslovně potvrdil, že oba dva, t. j. on i N., se legitimovali obviněnému předložením svých legitimací; stejně přehlédl a nehodnotil, že dekret ze dne 29. prosince 1936 o přijetí M. do služeb »Čsl. obilní společnosti« je adresován: »Pan M., r e v i d e n t Č s l. o b i l n í s p o l e č n o s t i v P.« a obsahuje na druhé straně větu: »Vámi složená kauce platí i pro služební poměr upravený tímto dopisem« a nezabýval se otázkou z toho vysvítající, zda smlouva ze dne 29. prosince 1936 je původní přijímací smlouvou nebo pouze poslední smlouvou jednající jen o nové úpravě služebních požitků.

Nelze vyloučiti, že by nalézací soud, kdyby byl k právě uvedeným a při hlavním přelíčení najevo vyšlým okolnostem přihlédl a v souvislosti s ostatními výsledky průvodního řízení je hodnotil, dospěl k urči-

tému zjištění nejen o tom, od které doby byl M. do slibu vzatým revidentem Čsl. obilní společnosti, nýbrž že jím byl i v době činu obžalovaného.

Týkají se tedy zmateční stížností státního zastupitelství vytýkané vady vnitřního odporu a neúplnosti skutečností rozhodných a je proto zatížen rozsudek i zmatkem podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti. Jelikož jednak pro nedostatek skutkových zjištění, pokud se týče pro jejich formální vadnost nelze nejvyššímu jako zrušovacímu soudu rozhodnouti ihned ve věci samé, bylo věc vrátiti soudu nalézacímu, aby o ní znovu jednal a rozhodl, řídě se při tom právními názory nejvyšším soudem nahoře vyslovenými.

Čís. 6341.

Pro zanedbání povinné péče může býti uznán vinným buď hlavní redaktor periodického tiskopisu, nebo redaktor jeho zvláštní části, nelze však uznati vinnými oba zároveň.

Zvláštní části tiskopisu musí tvořiti zvláštní oddíly a musí býti v tiskopise zřetelně vyznačeny; není-li tomu tak, ručí za obsah zprávy v nich uveřejněné hlavní redaktor.

Jde-li o zanedbání povinné péče, je důkaz omluvitelného omylu považovati za provedený, dokáže-li odpovědný redaktor okolnosti, které stačí pro objektivní úsudek, že lze tvrzené skutečnosti pokládati za pravdivé; není třeba, aby mu tyto skutečnosti byly v době činu známy, ale stačí, že v této době existovaly.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1939, Zm II 57/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, pokud jím byli obžalovaní A. a B. zproštěni podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro přečiny podle §§ 1, 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

Důvody:

Ke zmateční stížnosti co do obžalovaného A.:

Podle zjištění napadeného rozsudku je odpovědným redaktorem periodického tiskopisu, v němž vyšel stíhaný článek, B., kdežto obžalovaný A. je redaktorem slovenské části. Ježto článek, o nějž jde, byl psán česky, došel nalézací soud k závěru, že článek nespadá do slovenské části časopisu. Z tohoto důvodu, jakož i proto, že nebylo dokázáno, že obžalovaný je pisatelem článku, nebo že z jeho nařízení byl článek uveřejněn, zprostil ho nalézací soud obžaloby.